

	Фаховий коледж Приватного вищого навчального закладу «Медико-Природничий Університет» м. Миколаїв СИЛАБУС
Навчальна дисципліна	Атестація
Освітньо-професійна програма	Медсестринство
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	223 Медсестринство
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Очна
Рік навчання/семестр	IV рік / 8 семестр
Кількість кредитів ECTS/ Обсяг	Кредитів 3 усього годин – 90
Контрольні заходи	Комплексний державний кваліфікаційний екзамen із спеціальності
Посилання на сайт	vnz.mpu.com.ua
Консультації	Згідно графіку
Анотація до курсу	Проведення Атестації регламентується навчальним планом, діючими наказами Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я України. Атестація є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми і завершальним етапом освітньої діяльності для здобувачів передвищої освіти спеціальності 223 Медсестринство освітньо-професійної програми «Медсестринство», яка проводиться в кінці останнього семестру і є підсумком навчання в обсязі 90 годин/3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ЄКТС). Атестація здобувача вищої освіти здійснюється екзаменаційною комісією (надалі ЕК), що створюється щорічно і вирішує питання про присвоєння їм освітнього ступеня «фаховий молодший бакалавр» та видачу відповідного державного документа (диплома).
Форма атестації	Атестація здобувачів фахової передвищої освіти ступеня фахового молодшого бакалавра освітньої програми «Медсестринство» спеціальності 223 Медсестринство здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який складається з таких компонентів: I – інтегрований тестовий іспит «Крок М». Стандартизований інтегрований тестовий іспит «Крок М» проводиться Екзаменаційною комісією Коледжу та Центром тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України. II – практично-орієнтований екзамen з медсестринства у внутрішній медицині, медсестринства в педіатрії,

	медсестринства в хірургії. Невідкладні стани.
Мета атестації	Контроль Екзаменаційною комісією програмних результатів навчання та оцінка якості, сукупності знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих здобувачем вищої освіти у процесі освітньої діяльності за освітньою програмою «Медсестринство», і встановлення фактичної відповідності рівня практичної підготовки до вимог Стандарту передвищої освіти рівня передвищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 223 «Медсестринство».
Програмні результати навчання	
У результаті Атестації у здобувача освіти будуть сформовані наступні компетентності: Інтегральна Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях. • загальні компетентності: ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 7 Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії. • спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності. СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності. СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та	

особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК 16 Здатність до застосовування сукупностей принципів надання невідкладної та екстреної медичної допомоги в цивільних умовах постраждалим, забезпечити власну безпеку, виявити фактори, що впливають на стан здоров'я пацієнтів.

• **основні завдання навчальної дисципліни на досягнення результатів навчання:**

ПРН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

ПРН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

ПРН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

ПРН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

ПРН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

ПРН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

ПРН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

ПРН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта .

ПРН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

ПРН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

ПРН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

ПРН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

ПРН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

ПРН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

ПРН 20. Надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу в разі критичних та термінальних станів, керуючись чинними протоколами, із застосуванням медичного інструментарію та знань з групової належності затверджених лікарських засобів, особливостей їхньої фармакокінетики та фармакодинаміки (способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодії між собою, побічні ефекти, передозування та способи усунення їх, в т.ч. наркотичних засобів).

ПРН 21. Здійснювати первинне обстеження пацієнтів, оцінювати міру виявлених порушень у

типових випадках найбільш поширених захворювань, визначати критичні порушення дихальної та серцево-судинної систем (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та виконувати алгоритм подальших лікувальних дій пацієнтів різного віку в клінічних ситуаціях.

ПРН 22. Надавати першу медичну та долікарську допомогу в осередках надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час, працювати у складі бригад і загонів невідкладної та екстреної медичної допомоги в осередках масового ураження, оцінювати місця події, забезпечувати безпеку персоналу та пацієнта, застосовувати табельні засоби індивідуального захисту.

ПРН 23. Організовувати лікувально-евакуаційне забезпечення бойових дій особового складу військового підрозділу та медичне сортування в умовах бойових дій.

ПРН 24. Організовувати лікувально-евакуаційні заходи в осередках масового ураження, надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу постраждалим унаслідок аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, у зонах стихійного лиха та осередках інфекційного спалаху.

Перелік питань до підсумкового контролю вивчення курсу

Медсестринство у внутрішній медицині

1. Охарактеризуйте принципи медсестринського обстеження пацієнта з гострим та хронічним бронхітом. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
2. Вкажіть етапи медсестринського процесу при бронхіальній астмі. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
3. Поясніть етапи медсестринського обстеження пацієнта при пневмонії. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
4. Вкажіть діагностичні критерії сухого плевриту та ексудативного плевритів. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
5. Вкажіть діагностичні критерії туберкульозу легень. Медсестринське клінічне обстеження та втручання відповідно до протоколів, профілактика. Проаналізуйте основні причини ускладнень туберкульозу. Медсестринські втручання та невідкладна допомога залежно від періоду та перебігу хвороби.
6. Проведіть диференційну діагностику між ревматичною хворобою та ревматоїдним артритом. Етіологія, патогенез, клінічні та діагностичні критерії. Проаналізуйте особливості перебігу ревматоїдного артриту, клінічні та діагностичні ознаки. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
7. Проаналізуйте клінічні та діагностичні ознаки артеріальної гіпертензії. Роль етіологічних факторів у виникненні захворювання. Лікування відповідно до протоколів та профілактика. Вкажіть алгоритм надання невідкладної допомоги при гіпертонічних кризах, варіанти перебігу, клінічні прояви.
8. Охарактеризуйте фактори ризику, форми атеросклерозу. Основні принципи діагностики та лікування відповідно до протоколів. Немедикаментозні методи лікування та профілактика.
9. Обґрунтуйте основні діагностичні критерії ішемічної хвороби серця. Форми, функціональні класи стенокардії, клінічні прояви, принципи лікування відповідно до протоколів.
10. Проведіть диференційну діагностику стенокардії та інфаркту міокарду. Клінічні прояви, методи діагностики, медсестринські втручання при наданні першої допомоги неускладненого інфаркту міокарда відповідно до протоколів
11. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії гострої серцевої недостатності. Медсестринські втручання при серцевій астмі та набряку легень.
12. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії гострої судинної недостатності. Непритомність. Колапс. Шок. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
13. Проведіть аналіз та диференційну діагностику гострого і хронічного гастриту. Причини, клінічні прояви, лікування відповідно до протоколів.
14. Проведіть диференційну діагностику виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клінічні синдроми, діагностичні критерії, медсестринські втручання та лікування відповідно до протоколів.
15. Складіть алгоритм діагностики раку шлунку. Етіологія, фактори ризику, клінічне

обстеження, медсестринські втручання та лікування, профілактика.

16. Складіть алгоритм діагностики панкреатиту. Етіологія, патогенез, роль коморбідної патології у розвитку хвороби. Клінічні прояви, медсестринські втручання.

17. Визначте класифікацію гепатиту та цирозу печінки. Етіологія, патогенез, основні клінічні синдроми, діагностичні критерії, медсестринські втручання відповідно до протоколів, диспансерне спостереження.

18. Визначте класифікацію холециститів. Причини, клінічні прояви, діагностика, медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика.

19. Проведіть диференційну діагностику гострого і хронічного гломерулонефриту. Етіологія, патогенез, патоморфологічні зміни, клінічні та діагностичні критерії, перебіг. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика, диспансерне спостереження за пацієнтами.

20. Проведіть диференційну діагностику гострого і хронічного пієлонефриту. Етіологія, патогенез, патоморфологічні зміни, клінічні та діагностичні критерії, перебіг. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика, диспансерне спостереження за пацієнтами.

21. Вкажіть основні методи діагностики нирковокам'яної хвороби. Етіологія, патогенез, медсестринське клінічне обстеження, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.

22. Проведіть диференційну діагностику гострої та хронічної постгеморагічної анемії. Етіологія, патогенез, клінічне обстеження, медсестринські втручання та профілактика.

23. Проведіть диференційну діагностику між дифузним токсичним волом, гіпотиреозом та ендемічним волом. Визначте основні клінічні та діагностичні критерії.

24. Вкажіть етіологічні чинники, особливості перебігу, стадії, клінічні та діагностичні критерії цукрового діабету. Медсестринські втручання відповідно до протоколів. Проведіть диференційну діагностику між гіперглікемічною та гіпоглікемічною комами. Визначте основні клінічні та діагностичні критерії.

25. Вкажіть основні клінічні прояви анафілактичного шоку. Медсестринське обстеження та невідкладна допомога, профілактика.

Медсестринство в педіатрії 1. Клінічне обстеження, лікування і профілактика септичних захворювань новонароджених.

2. Клінічне обстеження, лікування і профілактика пологової травми. Внутрішньочерепна енцефалопатія.

3. Клінічне обстеження, лікування і профілактика асфіксії.

4. Клінічне обстеження, лікування і профілактика гемолітичної хвороби новонародженого.

5. Клінічне обстеження, лікування і профілактика рахіту, гіпокальціємічного синдрому.

6. Клінічне обстеження, лікування і профілактика гострих розладів травлення.

7. Клінічне обстеження, лікування і профілактика виразкової хвороби.

8. Клінічне обстеження, лікування і профілактика захворювань печінки, жовчних шляхів.

9. Клінічне обстеження, лікування і профілактика стенозу вального ларинготрахеобронхіту.

10. Клінічне обстеження, лікування і профілактика пневмонії.

11. Клінічне обстеження, лікування і профілактика бронхіальної астми.

12. Клінічне обстеження, лікування і профілактика ревматичної лихоманки.

13. Клінічне обстеження, лікування і профілактика анемії.

14. Клінічне обстеження, лікування і профілактика лейкозу.

15. Клінічне обстеження, лікування і профілактика геморагічних діатезів.

16. Клінічне обстеження, лікування і профілактика гломерулонефриту.

17. Клінічне обстеження, лікування і профілактика пієлонефриту.

18. Клінічне обстеження, лікування і профілактика цукрового діабету.

19. Клінічне обстеження, лікування і профілактика туберкульозу.

20. Клінічне обстеження, лікування і профілактика дизентерії.

21. Клінічне обстеження, лікування і профілактика кишкової колі-інфекції, сальмонельозу.

22. Клінічне обстеження, лікування і профілактика вірусного гепатиту.

23. Клінічне обстеження, лікування і профілактика вірусного кору, краснухи.

24. Клінічне обстеження, лікування і профілактика дифтерії, скарлатини.

25. Клінічне обстеження, лікування і профілактика вірусного кашлюку, вітряної віспи, паротитної інфекції.

Медсестринство в хірургії. Невідкладні стани

1. Підготовка хворого до планової та ургентної операції.
2. Премедикація. Підбір препаратів для премедикації, їх характеристика.
3. Післяопераційний період, визначення, зміни, що відбуваються в організмі, патофізіологічні фази, клінічні фази, перебіг, їх коротка характеристика.
4. Визначення груп крові за допомогою стандартних сироваток та цоліклональних реагентів анти-А та анти-В;
5. Визначення резус-фактора крові універсальною антирезусною сироваткою Д, груповими антирезусними сироватками та цоліклональними реагентами Супер Д;
6. Проведення проб на сумісність препаратів крові донора та реципієнта.
7. Перев'язка асептичної рани.
8. Перев'язка рани в стадії гідратації.
9. Перев'язка рани в стадії дегідратації.
10. Перев'язка рани з анаеробною інфекцією.
11. Перев'язка опікової рани.
12. Перев'язка трофічної виразки.
13. Види ран, їх характеристика, фази протікання ранового процесу, види загоєння ран, лікування ран.
14. Опікова хвороба, патогенез виникнення, патофізіологічні зміни, що відбуваються в організмі, клінічні стадії, їх діагностика, принципи лікування.
15. Клінічні ознаки переломів та вивихів, ПМД, принципи лікування.
16. Визначення площі та глибини опікової поверхні.
17. Пневмоторакс. Класифікація. Клінічні ознаки. Методи діагностики. Принципи лікування та профілактики.
18. Струс головного мозку, класифікація, клінічні ознаки. Методи діагностики. Принципи лікування та профілактики.
19. Надання невідкладної допомоги при пораненні вен шиї та при проникаючих пораненнях голови.
20. Гостра кишкова непрохідність, класифікація, діагностика, особливості клінічного перебігу окремих видів гострої кишкової непрохідності.
21. Гострий апендицит, класифікація, особливості клінічного перебігу, ускладнення, невідкладна допомога та лікування.
22. Геморойдальна хвороба, класифікація, клінічні ознаки, методи діагностики, особливості лікування.
23. Аденома передміхурової залози. Причини, клінічні ознаки, методи діагностики, лікування.
24. Облітеруючі ураження артерій. Облітеруючий атеросклероз. Хвороба Рейно. Причини, класифікація, клінічні ознаки, методи діагностики, лікування та профілактики, ускладнення та прогноз.
25. Варикозна хвороба вен нижніх кінцівок. Причини, клінічні ознаки, методи діагностики, лікування.

Політика курсу

I – інтегрований тестовий іспит «Крок М», результати якого визначаються як «**склав**», «**не склав**».

II – практично-орієнтований екзамен з медсестринства у внутрішній медицині, медсестринства в педіатрії, клінічного медсестринства в хірургії. Невідкладні стани оцінюється за діючою у коледжі національною, 4-х бальною шкалою.

Оцінювання відповіді студента під час

Тривалість усної відповіді під час Атестації (практично-орієнтований іспит) одного студента, не повинна перевищувати 30 хвилин.

Атестація проводить кожен член Державної екзаменаційної комісії. Незадовільна оцінка з одного з екзаменаційних завдань є підставою для виставлення незадовільної оцінки за Атестація в цілому. Підсумкова оцінка з Атестація визначається як середня з позитивних оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань.	
Політика дисципліни	
Атестація здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра проводиться після завершення навчання на відповідному рівні вищої освіти. До Атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності 223 Медсестринство і не мають академічної заборгованості. Успішним складанням Єдиного державного кваліфікаційного екзамену вважається успішне складання кожного компонента екзамену.	
Рекомендована література	
1. Сабадишин Р. О. Медсестринство в хірургії. /Практикум. Сабадишин Р.О., Маркович О.В., РижковськийВ.О., Чижишин Б.З./, Нова книга, 2017. 2. Кіт, О. М. Медсестринство в хірургії: підручник / О. М. Кіт, А. О. Боб, С. О. Коноваленко. - 2-е вид.,перероб. і доп. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2017. - 624 с. : іл. 3. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрко „Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунпрофілактики” -підручник Київ „Медицина”, 2014 р. 4. Медсестринство в педіатрії: підручник / В.С. Тарасюк, Г.Г. Титаренко, І.В. Паламар та ін. — - підручникКиїв „Медицина”, 2021 р. 5. Поцюрко Р.І. „Невідкладні стани в педіатрії” - навчальний посібник Київ ВСВ „Медицина”, 2017 р. 6. Капітан Т.В. „Пропедевтика дитячих хвороб з доглядом за дітьми”-підручник Вінниця – Київ, 2014. – 868 с. 7. Курдюмова Н.О., Т.Г. Поліщук „Практикум з педіатрії в модулях”. Київ „Медицина”, 2018 р 8. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачукта ін. - К.: ВСВ «Медицина», 2010. - 536 с. 9. Медсестринство у внутрішній медицині: навч. посіб. / М Б Шегедин, І.Ф. Шкляр, Л.М.,Подносова Л.П., Дацко О Т., О.Т.Шавала. - К.: Медицина», 2009. - 176 с. 10. Пропедевтика внутрішніх хвороб/Москаленко В.Ф.- К. Книга плюс, 2007. - 450 с. 11. Обстеження та визначення стану здоров'я:підручник /Антропова Т.О.- Київ «Медицина»,2006,- 234 с. 12. Медсестринство в терапії: підручник/ За заг. ред. М.Т. Шведа, Н.В. Пасечко. - Тернопіль:Укрмедкнига, 2004. - 546 с. 13. В. С.Тарасюк, А. О. Новицький, Л. А. Новицька. Клінічне медсестринство в хірургії. - Київ:"Медицина", 2006, 383с. 14. К.М. Бобак, А.І. Бобак, В.В. Киретів та ін.; за ред. Л.М. Ковальчука Невідкладні стани вхірургії. Навчальний посібник (ВНЗ І—ІІІ р. а.). ВСВ "Медицина", 2017, 560с. 15. М.К. Хобзей, Т.І. Чернишенко, В.Г. Апшай та ін. Протоколи медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом і виконання основних медичних процедур та маніпуляцій:навчально-методичний посібник (ВНЗ І—ІІІ р. а.) / — 2-е вид., випр. (затверджено МОЗ України), ВСВ "Медицина", 2015.- 256с. 16. Ковальчук О.Л., Сабадишин Р.О., Маркович С.В. Медсестринство в хірургії. — Тернопіль:Укрмедкнига, 2012. — 480 с. 17. Желіба М.Д. Загальнахірургія/за ред. М.Д.Желіби, С.Д.Хіміча, І.Д.Герич та ін. - Київ:"Медицина", 2010. - 448с. 18. Дронов О.І., Ковальська І.О., Скомаровський О.А., Насташенко І.Л., Горлач А.І., ЗемсковС.В..Тестові завдання з курсу загальної хірургії. - Київ. - 2015. - 117с.	

19. Під ред. проф. Тарасюк В.С. «Клінічне медсестринство в педіатрії», Київ ВСВ «Медицина» 2010. - 210 с.
20. Під ред. Ткаченко С.К., Поцюрка Р.І. «Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики», Київ ВСВ «Медицина» 2010. - 551 с.
21. О.М.Кіт, О.Л.Ковальчук, Г.Т.Пустовойт «Медсестринство в хірургії», Тернопіль, «Укрмедкнига» 2001. Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://intranet.tdmu.edu.ua/data/books/Kit-sestry.pdf>.

Електронні ресурси

1. Мультимедійне забезпечення лекцій та семінарських занять.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (ст. 16). [Електронний ресурс] – режим доступу http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html.
3. Наказ МОН України від 08.11.21 р. № 1202. «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».
4. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій». [Електронний ресурс] – режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0460282-13>.
5. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://dec.gov.ua/mtd/home/>
6. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] – режим доступу https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
7. Внутрішня медицина – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу https://pidruchniki.com/77840/meditsina/vnutrishnya_meditsina.
8. Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб органів травлення. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, Запорізький державний медичний університет, кафедра внутрішніх хвороб №1 – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/3987/3/17_Osnovy-diagn-lik-ta-prof-PublishedonMar17,2017 Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://issuu.com/novaknyha/docs/>
9. Збірка лекцій для студентів з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині» - 315 с. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://vseosvita.ua/library/zbirkalekcij-dla-studentiv-z-disciplini-medsestrinstvo-u-vnutrisnij-medicini-61304.html>
10. Касевич, Н.М. К Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник / Н.М. Касевич. — 2-е видання, виправлене — К. : Медицина, 2009. — 424 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://bmedcol.edu.ua/wp-content/uploads>
11. Ковальова О.М., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Герасимчук Н.М. Деонтологія в медицині: підручник. Харків, 2014.— 258 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/.pdf>
12. Клінічне медсестринство в педіатрії: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / В.С. Тарасюк, Н.В. Титаренко, І.В. Паламар та ін.; за ред. В.С. Тарасюка. — 2-е вид., переробл. і допов — К.: Медицина, 2010. — 200 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.medpublish.com.ua/>
13. Медсестринство в хірургії. Практикум / Сабадишин Р. О., Маркович О. В. та ін. Published on Mar 17, 2017 Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://issuu.com/novaknyha/docs/>
14. О.М.Кіт, О.Л.Ковальчук, Г.Т.Пустовойт «Медсестринство в хірургії», Тернопіль, «Укрмедкнига» 2001. Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://intranet.tdmu.edu.ua/data/books/Kit-sestry.pdf>